

TDIU16 – Semaforen

Om att vänta – men inte i onödan

Filip Strömbäck, Klas Arvidsson

Planering

Vecka	Fö/Se	Lab
12	C + Syscall	C, halt, exit, console
13	-	console, filhantering
14	Påsk	
15	Fö + Se: Semaforen	main, processhantering
16	-	processhantering
17	Synkronisering	processhantering, wait
18	-	processhantering, wait
19	Deadlock	Synkronisering
20	-	Synkronisering, accesskontroll
21	Se: Deadlock + tenta	Synkronisering, accesskontroll

- 1 Varför vänta?
- 2 Semaforen
- 3 Binär semafor
- 4 Räknande semafor

Ett posthämtningsproblem

En bonde hämtar posten

- Posten har dragit ner på servicen till gården, det är 3 km till brevlådan
- Posten brukar komma runt kl 13
- Bonden kommer till lådan kl 13:25
- Lådan är tom
- Har brevbäraren passerat?
- Hur ska bonden göra för att slippa gå i onödan?

Ett järnvägsproblem

- Järnvägsknut med två spår österut, ett västerut
- Ett X2000 kommer västerifrån och fortsätter mot sydost klockan 16:10 enligt tidtabell
- Ett Green Cargo godståg kommer från nordost och fortsätter västerut

Du är lokförare på godståget. Klockan är 16:15 när du är framme vid knuten. Vad gör du när du kommer fram? Kör? Väntar? Hur länge?

Bron mellan bergen

Mellan två bergstoppar går en gångbro

- Bron är inte särskilt stadig och mycket lång
- Bron är så högt upp att den ofta helt eller delvis är inbäddad i moln (dimma)
- Sikten är alltså lika med noll
- Bron kan bära max 5 personer åt gången

Går du ut på bron? Väntar du? Hur länge?

Dörrvakten

- Har order uppifrån pga brandregler:
  - Släpp in max N personer
- Garanterar att det aldrig är fler i lokalen än order
- Kommer fler måste de vänta tills det finns plats
- Måste hålla koll på både hur många som kommer och hur många som går

Semaforen

- Har order från programmeraren pga resursbegränsning eller krävd händelseordning:
  - Släpp in max N trådar
- Garanterar att det aldrig är fler insläppta än order
- Kommer fler trådar måste de vänta tills det finns plats
- Anropas både vid insläpp (down) och utsläpp (up)

- 1 Varför vänta?
- 2 Semaforen
- 3 Binär semafor
- 4 Räknande semafor

Semaforen i Pintos

```
#include "threads/sync.h"
```

```
struct semaphore sema;
```

```
// Initiera semaforen till N resurser  
sema_init(&sema, N);
```

```
// Försök räkna ner, väntar kanske  
sema_down(&sema);
```

```
// Räkna upp, väcker trådar som väntar  
sema_up(&sema);
```

Andra funktionsnamn

- För att räkna ner eller vänta

P()   Proberen, ursprungligt

Wait()   Mer beskrivande

Down()   Pintos, bättre?

- För att räkna upp och signalera

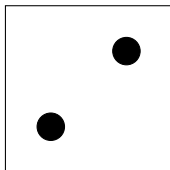
V()   Verhogen, ursprungligt

Signal()   Mer beskrivande

Up()   Pintos, bättre?

Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

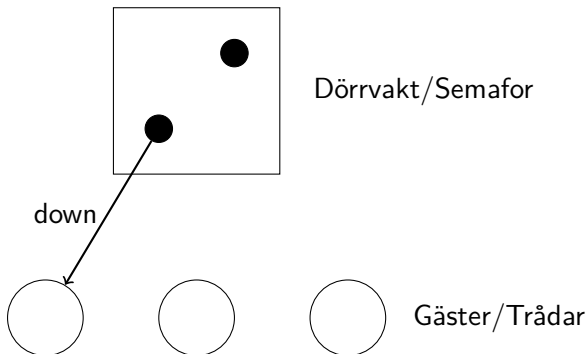
Dörrvakt/Semafor

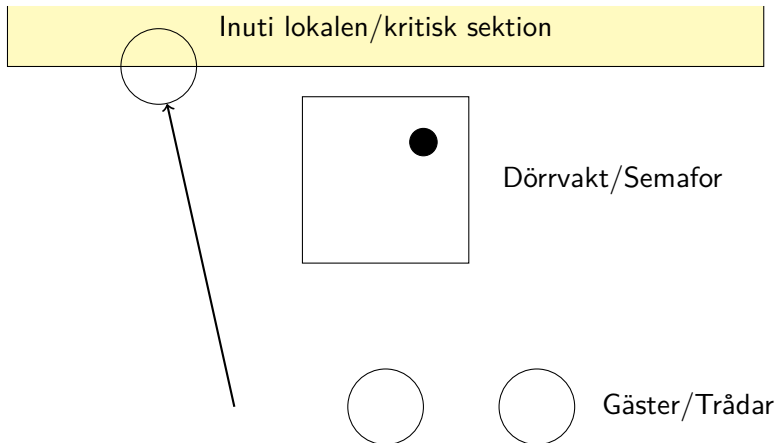
Gäster/Trådar

Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

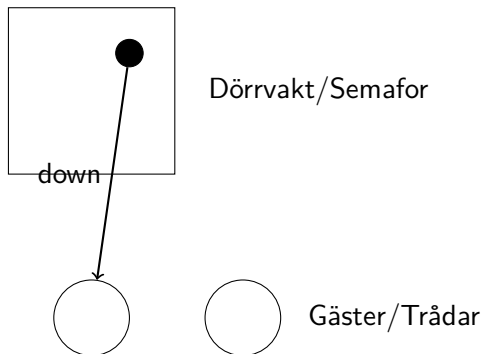

Exempel

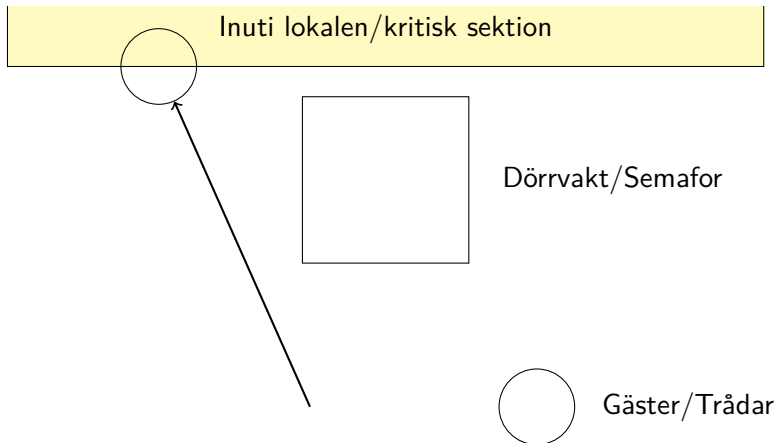

Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

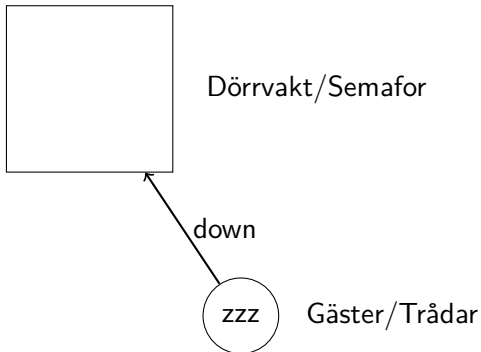
Exempel

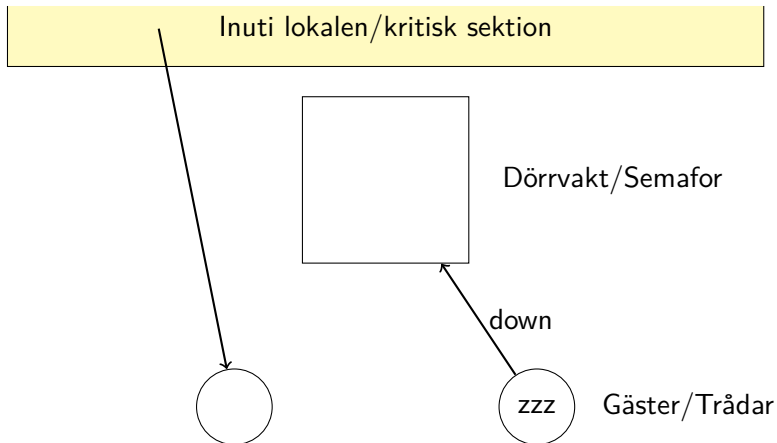

Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

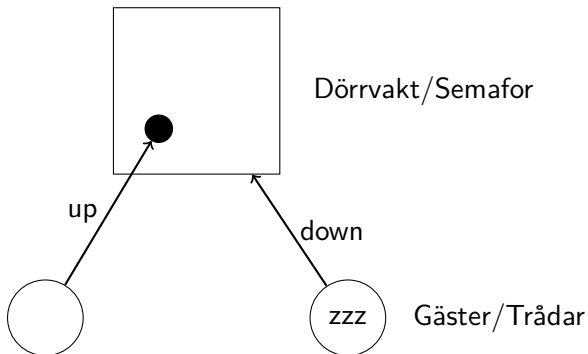

Exempel

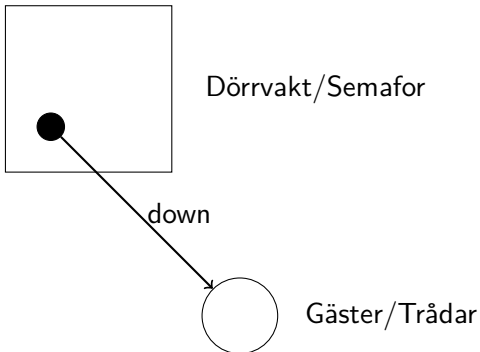
Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

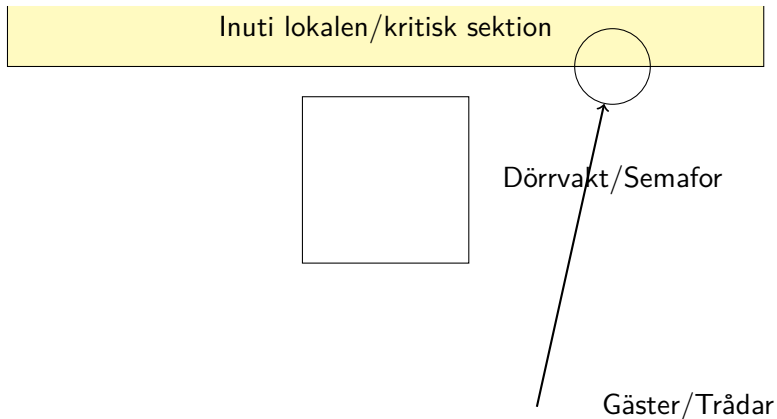

Exempel

Inuti lokalen/kritisk sektion

Exempel

- 1 Varför vänta?
- 2 Semaforen
- 3 **Binär semafor**
- 4 Räknande semafor

Summering av fält

```
// En stor array fylld med ettor.  
int array[2_000_000_000] = {1, 1, 1, 1, ...};  
  
// Variabler för att lagra summor och delsummer.  
int sum = 0, suml = 0, sumh = 0;  
  
// Två funktioner som summerar var sin del.  
void sum_low();  
void sum_high();
```

Summering av fält

```
void sum_low() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        suml += array[i];  
}
```

```
void sum_high() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        sumh += array[i + 1_000_000_000];  
}
```


Summering av fält

```
int main() {  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Summering av fält

```
int main() {  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Vad blir resultatet?

Summering av fält (EJ OK)

```
void sum_low() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        suml += array[i];  
    has_suml = true;  
}
```

```
void sum_high() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        sumh += array[i + 1_000_000_000];  
    has_sumh = true;  
}
```

Summering av fält (EJ OK)

```
int main() {  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
    while (!has_suml)  
        ;  
    while (!has_sumh)  
        ;  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Hur mycket CPU-tid behövs?

Summering av fält (EJ OK)

```
int main() {  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
    while (!has_suml)  
        ;  
    while (!has_sumh)  
        ;  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Hur mycket CPU-tid behövs? Busy wait! Ej OK!

Binär semafor

- Har två lägen (d.v.s. binär) 1 och 0
- Talar om ifall en händelse har inträffat eller inte
  - X2000 har passerat
  - Brevbäraren har passerat
- Talar om ifall en resurs är tillgänglig eller inte
  - Spåret västerut är fritt
  - Posten finns i lådan
- Kan starta på vilket läge som helst

Summering av fält (OK)

```
void sum_low() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        suml += array[i];  
    sema_up(&has_suml);  
}
```

```
void sum_high() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        sumh += array[i + 1_000_000_000];  
    sema_up(&has_sumh);  
}
```

Summering av fält (OK)

```
int main() {  
    sema_init(&has_suml, 0);  
    sema_init(&has_sumh, 0);  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
  
    sema_down(&has_suml);  
    sema_down(&has_sumh);  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```


Behöver vi två semaforer?

Behöver vi två semaforer?

```
int main() {  
    sema_init(&has_sums, /* ??? */);  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
  
    // Hur ska vi vänta?  
  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Behöver vi två semaforer? (OK)

```
int main() {  
    sema_init(&has_sums, 0);  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
  
    for (int i = 0; i < 2; i++)  
        sema_down(&has_sums);  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

Behöver vi två semaforer? (FEL)

```
int main() {  
    sema_init(&has_sums, 2); // Finns inget ännu...  
    thread_create(sum_low);  
    thread_create(sum_high);  
  
    // FEL: Väntar inte. 'has_sums' är redan 2.  
    sema_down(&has_sums);  
    sum = suml + sumh;  
    printf("Summa: %d\n", sum);  
    return 0;  
}
```

- 1 Varför vänta?
- 2 Semaforen
- 3 Binär semafor
- 4 Räkande semafor

Räknande semafor

- Räknar *antalet* **tillgängliga** resurser
- Avgör när en användare av resursen måste vänta
  - När antalet är noll
- Avgör när användaren kan sluta vänta
  - När antalet blir ett eller mer
- En utökning av en *binär semafor*
  - Kan göra allt som binära semaforer kan, och mer

Räknande semafor

- Väntar bara då vi försöker räkna ner en semafor som redan är 0
- Vi kan alltså **inte** använda den för att räkna upptagna resurser. Då skulle vi...
  - ...räkna upp när en resurs förbrukas, dvs. sluta vänta när en resurs förbrukas... (**FEL**)
  - ...räkna ner när en resurs blir ledig, dvs. kanske vänta på något som precis blev ledigt... (**FEL**)

Bounded Buffer

- En applikation som ska skyffla data mellan två (eller fler) nätverkskort
  - En tråd tar emot data och lägger till i en kö
  - En tråd läser data från kön och skickar vidare
- Kön (buffer) har begränsad (bounded) storlek
  - Vad gör vi om kön är full när vi skall lägga till mer data?
  - Vad gör vi om kön är tom när vi ska läsa data?

Bounded Buffer

```
typedef unsigned char byte;  
const int SIZE = 256;  
  
struct Buffer {  
    int buffer[SIZE];  
    byte rpos = 0, wpos = 0;  
    int free = SIZE;  
};  
  
int get(struct Buffer *b);  
void put(struct Buffer *b, int data);
```

Bounded Buffer (EJ KOMPLETT)

```
int get(struct Buffer *b) {  
    if (b->free == SIZE)  
        /* Vad gör vi här? */;  
    ++b->free;  
    return b->buffer[b->rpos++];  
}
```

```
void put(struct Buffer *b, int data) {  
    if (b->free == 0)  
        /* Vad gör vi här? */;  
    --b->free;  
    b->buffer[b->wpos++] = data;  
}
```

Bounded Buffer (EJ OK)

```
int get(struct Buffer *b) {  
    while (b->free == SIZE)  
        ;  
    ++b->free;  
    return b->buffer[b->rpos++];  
}
```

```
void put(struct Buffer *b, int data) {  
    while (b->free == 0)  
        ;  
    --b->free;  
    b->buffer[b->wpos++] = data;  
}
```

Bounded Buffer (OK)

```
typedef unsigned char byte;
const int SIZE = 256;

struct Buffer {
    int buffer[SIZE];
    byte rpos = 0, wpos = 0;
    struct semaphore free = SIZE;
    struct semaphore filled = 0;
};

int get(struct Buffer *b);
void put(struct Buffer *b, int data);
```

Bounded Buffer (OK)

```
void get(struct Buffer *b) {  
    sema_down(&b->filled);  
    int r = b->buffer[b->rpos++];  
    sema_up(&b->free);  
    return r;  
}
```

```
void put(struct Buffer *b, int data) {  
    sema_down(&b->free);  
    b->buffer[b->wpos++] = data;  
    sema_up(&b->filled);  
}
```

Flera trådar?

- Fortfarande inte OK om mer än en tråd läser eller mer än en tråd skriver. Varför?
  - Flera olika trådar som kör samtidigt
  - Gemensam data som används samtidigt
- Vad händer när olika trådar samtidigt modifierar gemensam data?
  - Fundera på `i++`
  - Fundera på ordningen av de två sista raderna i *Bounded buffer* (EJ OK).
- Mer på nästa föreläsning!

Summering av fält igen (nästa fö)

sumh och suml $\Rightarrow$ sum

```
void sum_low() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        sum += array[i];  
}
```

```
void sum_high() {  
    for (int i = 0; i < 1_000_000_000; i++)  
        sum += array[i + 1_000_000_000];  
}
```

Finns det några problem med denna lösning?

Filip Strömbäck, Klas Arvidsson

www.liu.se